

EDUCACIÓ INFANTIL

ÍNDEX

Justificació	4
1. Principis pedagògics	5
2. Com ho fem?	6
3. Bases pedagògiques	7
4. Programes de desenvolupament	11
➤ 4.1 EXCEL·LÈNCIA FÍSICA	12
● 4.1.1. Programa de desenvolupament bàsic (PDB).	12
▪ Gateig	
▪ Escala de braquiació	
▪ Equilibri i vestibulars	
▪ Caminar i córrer	
● 4.1.2. Psicomotricitat	13
➤ 4.2. EXCEL·LÈNCIA INTEL·LECTUAL	14
● 4.2.1. Programa enciclopèdic	14
▪ Racons de treball	
▪ Projectes de comprensió	
▪ Bits	
● 4.2.2. Programa matemàtic	25
▪ EMat.	
▪ Robòtica.	
▪ Escacs.	
● 4.2.3. Programa lector	29
▪ Ludilletres	
▪ Anglès	
▪ Llenguatge plàstic: Taller d'art/Atelier	35

● 4.2.4. Programa musical	
➤ 4.3. EXCEL·LÈNCIA SOCIAL	39
● 4.3.1. Rutines	
● 4.3.2. Cultura del cor	
● 4.3.3. Programa emocional i religiós	
5. Avaluació	49
6. Organització	51
7. Annexos	54

JUSTIFICACIÓ

Durant el curs 13-14 es planteja la necessitat de conèixer de quina manera es treballa a l'educació infantil a les escoles Manyanet. Per aquest motiu es passa un qüestionari a totes les escoles on cada escola indica les diferents estratègies i metodologies educatives que utilitza. Un cop recollida la informació es veu la necessitat de fer un treball més profund amb la finalitat d'aconseguir una línia comuna a totes les escoles. Per portar a terme aquest treball es crea la comissió d'educació infantil amb un representant de cada escola i, coordina la comissió la Sra. Teresa Feliu i la Sra. Dolors Espinosa.

1.PRINCIPIS PEDAGÒGICS

Les escoles Manyanet tenen la seva singularitat. Ho hem de tenir clar, portes endins, i ho hem d'explicar bé, portes enfora: què pretén, com ho aconsegueix, com s'organitza, com es publica, quins compromisos assumeix amb els seus usuaris. I sempre de manera unívoca, amb un sol discurs: el del projecte educatiu propi, que demana participació, aportació personal, però també generositat, lleialtat i compromís.

Educar té una missió clara: contribuir de forma activa a millorar la societat i requereix la implicació de tots els agents educatius: els mestres i la resta de la comunitat educativa i la família com a primera i màxima responsable.

A l'etapa d'educació infantil de les nostres escoles, seguint les directrius del Pare Manyanet:

Eduquem el cor:

- L'infant troba a l'escola la prolongació de la llar. Ha de sentir que els educadors l'estimen, el valoren, el respecten en la seva individualitat i en la seva diversitat.
- L'infant viu a l'escola en entorns acollidors per créixer personalment i aprendre a confiar en les seves habilitats i conèixer emocions i sentiments propis i dels altres.
- L'infant necessita espais de socialització. Per poder conèixer, acceptar i respectar els altres, s'ha de sentir respectat i acceptat en un entorn amable i segur.
- L'infant troba a les escoles Pare Manyanet la vivència de la reflexió per aprendre a admirar la creació, a agrair i reconèixer les bones accions personals i les dels altres amb el referent de l'humanisme cristià.

Eduquem l'intel·lecte:

- Eduquem, estimulem i potenciem totes les capacitats i habilitats de l'infant perquè creixi en:
 - ✓ **Autonomia**
 - ✓ **Iniciativa**
 - ✓ **Competència social**
- Potenciem l'aprenentatge significatiu a partir d'experiències funcionals, quotidianes, lúdiques i experimentals per tal que sàpiga:
 - ✓ **Pensar**
 - ✓ **Expressar-se en els diferents llenguatges: verbal, musical, artístic, matemàtic, tecnològic...**
 - ✓ **Observar, explorar i respectar l'entorn natural i social**
 - ✓ **Construir el seu propi aprenentatge**

2. COM HO FEM

1. Els aprenentatges han de basar-se en situacions de la vida real. D'aquesta manera afavorim la comprensió del món i la inserció en la societat. **Aprenentatge significatiu**
2. S'aprèn a través del moviment, de l'acció, del joc, de l'exploració i s'arriba a l'intel·lecte a través dels sentits i les experiències. També s'afavoreix l'intel·lecte a partir de la sinapsi, creació de xarxes neuronals. **Estimulació primerenca**
3. Els nens aprenen construint pensament. Tot aprenentatge comença en alguna cosa que ja se sap; l'aprenentatge significatiu permet incorporar nous aprenentatges i assegurar la seva permanència. **Constructivisme**
4. La interacció entre nens és bàsica per aprendre. Qui té informació ajuda al company alhora que clarifica les seves idees. És **l'aprenentatge entre iguals** la base del treball cooperatiu: treballem en grup i pel grup.
5. Aprenentatge basat en les **intel·ligències múltiples** per oferir a cada nen la possibilitat de potenciar aquelles intel·ligències que són la seva fortalesa i fer créixer les més dèbils. Tots aprenen però no tots ho fem de la mateixa manera.
6. Utilitzem **el català** com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge. El coneixement i **aprenentatge de les llengües** (català, castellà i anglès), formaran part del currículum com a vehicle de comunicació i cultura
7. **Els mestres**, responsables d'organitzar l'espai, el temps i les activitats i d'aplicar les estratègies pertinents, guien, orienten i respecten la zona autònoma d'aprenentatge de cada nen.
8. La col·laboració i participació de les **famílies**, primeres educadores dels seus fills, són bàsiques i part de la nostra tradició pedagògica: *Manyanet, educació i família*.

3.BASES PEDAGÒGIQUES

A. Estimulació primerenca

"Els nens neixen amb un desig imperiós d'aprendre. Volen aprendre-ho tot sobre qualsevol cosa i ho volen aprendre de seguida."

"Cada nen té la capacitat de destacar, només cal donar-li la oportunitat de desenvolupar tot el seu potencial intel·lectual." (Glenn Doman)

El cervell del nen es quadruplica en pes entre el seu naixement i els sis anys. Això depèn, entre altres factors funcionals, de **l'estimulació** de la que ha estat objecte.

Si aprofundim en el concepte, podem dir que **l'estimulació primerenca** desenvolupa el sistema nerviós donant al cervell l'estructura necessària, afavorint les connexions neurals i la creació de la seva xarxa, augmentant el nombre de sinapsis i estimulants la mielinització dels axons. Com que els estímuls afavoreixen la creació, manteniment i qualitat de les connexions ens plantejem, doncs quins estímuls, de quin tipus i quan s'han de facilitar.

Punts a destacar:

- Estimulació: Allò que el cervell necessita per desenvolupar-se.
- Estímuls: experiències sensorials. Estímul afectiu fonamental.
 - o Relació afectivitat-efectivitat
- Primerenca: no vol dir abans de temps sinó en el moment.
- En un entorn familiar habitual ja rebem aquesta estimulació. Els programes d'estimulació primerenca tenen com avantatge la sistematització.
- Lleis de l'estimulació:
 - o **FREQÜÈNCIA**, nombre de vegades que s'ha de repetir l'estímul
 - o **INTENSITAT**, aplicar l'estímul amb energia, força, afecte
 - o **DURADA**, persistir en el temps d'aplicació de l'estímul

Perquè treballar aquests aspectes a l'escola:

- Per donar a tots els alumnes l'oportunitat de desenvolupar el cervell. Tinguin els estímuls que tinguin fora de l'escola.
- Són programes sistematitzats, pautats i temporitzats. Ens assegurem de la repetició necessària per mantenir les connexions.
- Les activitats que es realitzen per als nens són un joc, el joc és la seva manera de viure i d'aprendre.
- En ser necessari el lligam afectiu, assegurem que aquest hi sigui present.

Cal tenir present que no pretenem crear genis, volem donar oportunitats i aquests programes ens donen la manera de fer-ho en tots els aspectes i d'una manera sistemàtica.

No està demostrat que els nens que ho fan tinguin millors resultats acadèmics, però sí que els nens que no reben estímuls de tot tipus i, molt important l'afectiu tenen greus problemes. Anem a assegurar-nos que a l'escola reben aquesta estimulació.

El programa d'estimulació primerenca de Glenn Doman remarca tres tipus d'excel·lències, que es desenvolupen a través de sis programes, fàcilment associables a les intel·ligències múltiples de Gardner.

1. Excel·lència Física → Programa motor de desenvolupament bàsic (PDB)
2. Excel·lència Cognitiva → Programa lector, matemàtic, enciclopèdic i musical: lectura, escriptura, idiomes, matemàtica, musical, manual i artística, científica i natural...
3. Excel·lència Social → Programa social: emocions, comportament, transcendència

El PDB i el passi de BITS són bàsics en l'estimulació primerenca.

B. Manipulació i experimentació

Està present en les diferents àrees i amb especial protagonisme en la descoberta de l'entorn, en els tallers de ciències i les matemàtiques. Basat en la recerca i el treball actiu.

Incentivar la curiositat, la necessitat d'explorar, d'observar, de formular-se preguntes, verbalitzar, argumentar i contrastar. El desenvolupament matemàtic en els nens d'educació infantil no és possible si no té en compte el protagonista del joc; jugant, el nen se sent més relaxat i no té por a equivocar-se.

Els nens se senten protagonistes en el descobriment dels nous aprenentatges. Les propostes que els permetin conèixer l'entorn de forma vivencial han d'estar ben planificades pels mestres.

C. Intel·ligències múltiples

Segons H. Gardner existeixen fins a 8 tipus d'intel·ligències. Les 8 són naturals i es donen en totes les persones, la diferència ve de la seva combinació en cadascú.

H. Gardner diu que els nens i les nenes tenen unes "inclinacions" en unes intel·ligències específiques des de ben petits. Però, és cert, que cada nen i nena té les vuit intel·ligències i les pot desenvolupar totes fins a assolir un bon nivell de competència.

Utilitzant a l'ensenyament aquesta **metodologia de les IM** podem arribar a tots els nens i nenes i obtenir com a resultat un procés d'ensenyament-aprenentatge més

personalitzat i individualitzat. Ens permet destacar els punts forts dels nostres alumnes i poder desenvolupar aquelles intel·ligències més dèbils.

D. Aprenentatge cooperatiu

Els infants aprenen a treballar junts per aconseguir objectius compartits. Les estructures d'aprenentatge cooperatiu es caracteritzen per una interdependència positiva (l'èxit del grup rau en l'èxit de tots i cadascun dels companys), en les estructures individualistes és inexistent (amb el meu aprenentatge ja en tinc prou) i en les estructures competitives, l'actitud és negativa (si jo aprenc i tu no, millor)

Necessitem, doncs, interrelació positiva, responsabilitat individual, interacció cara a cara, habilitats socials i revisió del resultat i del procés.

Podem fer treballs cooperatius puntuals, episòdics o de llarga durada. En cada cas, necessitarem de grups de diferent tipologia (base, formal i informal) i de diferents tècniques.

En qualsevol cas necessitem, mestres i alumnes (també les famílies), que coneguin aquestes metodologies, les seves possibilitats i els guanys que reporten (socials, emocionals i d'aprenentatges). Així mateix, mestres i alumnes hem de passar de rols més transmissors els uns i receptors els altres a rols organitzadors-entrenadors, els adults i empoderats i actius, els infants.

I no oblidem que a cooperar se n'aprèn: el treball cooperatiu és alhora mitjà per aprendre i objectiu d'aprenentatge.

E. Educació emocional

La conscienciació de la pertinença social i comunitària, el respecte per la diversitat, el desenvolupament d'habilitats socials, el funcionament participatiu de la institució escolar, el treball en equip, l'empatia vers els altres, la gestió positiva de conflictes, el desenvolupament de projectes en comú, etc., afavoreixen la cohesió social i la formació de persones compromeses i solidàries. Una formació que en les nostres escoles està oberta a la reflexió, a la transcendència i a la construcció d'un món millor.

F. El joc

En general, podem considerar que el joc:

És un mitjà de socialització, expressió i comunicació, amb el qual l'infant supera el seu egocentrisme, estableix relacions amb els seus iguals i aprèn a acceptar punts de vista diferents al propi.

Permet a l'infant conèixer-se a si mateix, als altres i establir vincles afectius.

Desenvolupa les funcions psíquiques necessàries per als aprenentatges com la percepció sensorial, el llenguatge, la memòria, etc., així com les funcions físiques (córrer, saltar, equilibri i coordinació).

Estimula la superació personal a partir de l'experimentació de l'èxit, que és la base de tota autoconfiança.

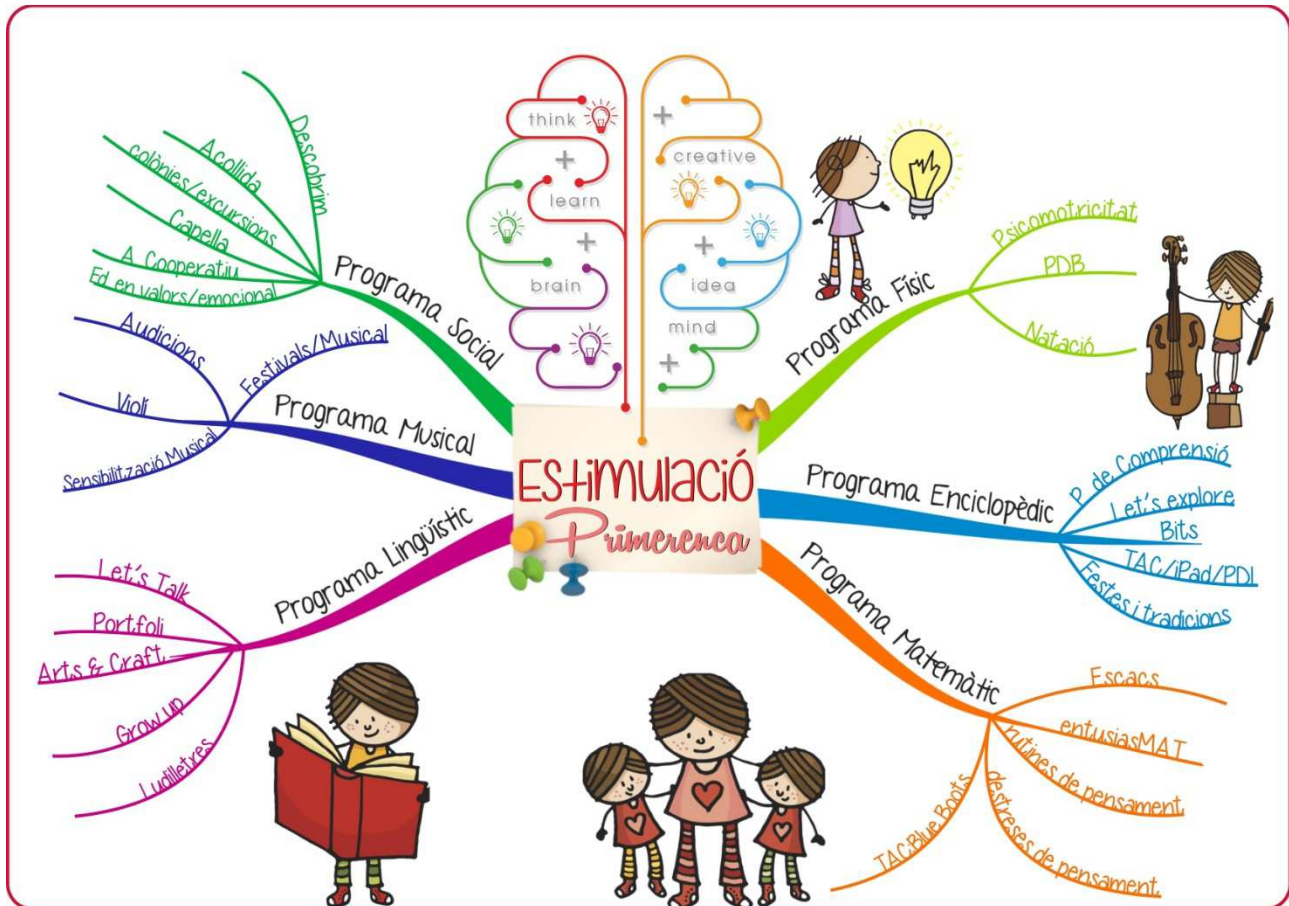
Ajuda a interioritzar les normes i pautes de comportament social, perquè si els infants no respecten les normes de joc que ells mateixos pacten, se sancionen.

És la base de tota activitat creativa, promou la imaginació.

Tipus de joc

- Joc simbòlic. Imita accions de la vida quotidiana.
- Joc de moviment.
- Joc heurístic. Exploració, descoberta.
- Joc d'aprenentatge.

4.PROGRAMES

4.1. EXCEL·LÈNCIA FÍSICA.

4.1.1. Programa de desenvolupament bàsic (PDB)

El PDB forma part del programa físic que inclou també les sessions de psicomotricitat setmanal.

Programa d'exercicis diaris amb una freqüència, intensitat i durada que afavoreixin l'estructuració del pensament mitjançant habilitats com l'equilibri, la mobilitat i la capacitat manual.

Intel·ligències, capacitats, àrees

Desenvolupa principalment la intel·ligència corporal-kinestèsica.

Objectius

1. Aconseguir una bona organització del cervell.
2. Desenvolupar la lateralitat de l'infant.
3. Facilitar la coordinació de moviments.
4. Facilitar la coordinació óculo-manual.
5. Estimular totes les intel·ligències.

Destreses que potencia

- Consciència corporal.
- Control dels moviments.
- Connexió entre el cos i el cervell.
- Agilitat
- Coordinació
- Seguretat i confiança

Activitats:

Aquest programa es realitza cada dia col·lectivament amb una durada d'uns 30 minuts.

Consta de quatre exercicis:

- Arrossegament
- Gateig
- Escala de braquiació
- Exercicis vestibulars

La llargada del recorregut va en funció de les instal·lacions del centre.

Durant els primers dies el/la mestre/a fa de model, participant activament en tots els exercicis i corregint als alumnes que no ho fan bé.

L'ordre en la realització dels exercicis podria ser:

1. GATEJAR AMB PATRÓ CREUAT: descansar sobre la mà esquerra i el genoll dret mentre es mou la mà dreta i el genoll esquerre cap endavant. Tot seguit amb l'altra part del cos. Els dits plans al terra.

2. RODOLAR: estirats a terra amb peus i genolls junts i els braços estirats al voltant del cap. Es gira cap a un costat i quan s'arriba al final del circuit es gira cap a l'altre.

3. ARROSSEGAMENT AMB PATRÓ CREUAT: de boca terrosa amb la panxa en contacte real a terra, arrossegar-se amb el braç dret i la cama esquerra empenyent cap endavant, mentre es mou simultàniament el braç esquerre i la cama dreta cap endavant suportant el pes del cos. Tot seguit es repeteix amb les altres extremitats. Els ulls han de mirar mans i braços que avancen. No es fa amb els colzes, la força es fa amb les mans.

4. BRAQUIAR AMB PATRÓ CREUAT: balancejar-se per una escala horitzontal agafant el barrot de més endavant amb la mà esquerra mentre avancem amb la mà dreta per agafar el barrot següent. Els ulls miren les mans com avancen.

Amb infants que mai han fet l'escala es comença amb la suspensió, que aguantin durant 10 segons i, gradualment es passa de la suspensió a avançar per l'escala alternant les mans per aconseguir el balanceig. (La barra s'agafa fent pinça, amb el dit gros per sota, i la mestra l'ajuda agafant-lo de la roba).

4.1.2. Psicomotricitat

Alguns dels exercicis proposats a psicomotricitat són:

- Caminar de puntetes
- Caminar cap endarrere
- Caminar seguint una línia
- Caminar de talons
- Caminar amb patró creuat
- Caminar amb el patró creuat fent el soldat
- Caminar amb patró creuat picant amb la mà en el genoll contrari
- Saltar amb els peus junts
- Saltar amb els peus separats
- Saltar amb el peu coix
- Córrer endavant
- Córrer endarrere
- Córrer de puntetes
- Desplaçar/se asseguts
- Desplaçar/se amb el cul a terra amb l'impuls de les cames...
- Exercicis d'equilibri
- Circuits
- Exercicis d'esquema corporal
- Ritme/temps
- Jocs

(ANNEX 1)

4.2.EXCEL·LÈNCIA INTEL·LECTUAL

4.2.1. Programa enciclopèdic

➤ APRENTATGE AUTÒNOM ZONES/RACONS DE TREBALL

Definició

El treball per racons és una estratègia que té com a objectiu afavorir l'autonomia personal.

En els racons de treball s'ofereix un material estructurat, amb una programació curricular on l'infant té la possibilitat d'escollir, (potenciant així la motivació, autoavaluació i l'autonomia) i posa en funcionament l'assaig-error amb material manipulable.

Intel·ligències, capacitats, àrees

Els podem organitzar al voltant de les diferents àrees: llengua, matemàtiques, descoberta d'un mateix i de l'entorn, plàstica etc. en funció de la programació de cada centre.

Hi intervenen les intel·ligències lingüística verbal, visual espacial, intrapersonal, naturalista, lògico-matemàtica i interpersonal, segons els racons que es treballin.

Objectius

1. Adquirir autonomia
2. Fomentar la responsabilitat
3. Afavorir la relació entre companys

Destreses que potencia

- Autocontrol
- Raonament
- Iniciativa
- Treball en equip
- Responsabilitat

El paper del mestre/a

Requereix una organització d'aula, oferint una gran varietat de propostes i un material als quals els nens poden accedir de manera oberta. Els nens poden realitzar activitats autònomament.

El paper del mestre passa a ser motivador i observador alhora que permet dedicar **una atenció més individualitzada**, planificant activitats d'aprenentatge adaptades als seus coneixements previs.

Racons que podem organitzar a l'aula:

	P3-P4-P5
PLÀSTICA	● Racó de pintura lliure o suggerida. ● Racó d'estripar. ● Racó de retallar. ● Racó de fer composicions ● Racó de modelatge.
DESCOBERTA	● D'experimentar (llibres, fotos, metres, balances, textures, imants...
JOC	● Joc simbòlic ● Construcció ● Trencaclosques ● Jocs de taula

Acords

- Delimitar diferents espais on els nostres alumnes puguin realitzar de manera simultània activitats de tipus cognitiu, manipulatiu i simbòlic.
- En els racons podem proposar activitats individuals o de petit grup.
- El fet de treballar els racons requereix un registre tant per l'organització com per fer el seguiment i l'avaluació continua de cada alumne.
- L'alumne té la responsabilitat de fer el control dels racons on ha treballat.
- Treballant amb ENTUSIASMAT i LUDILLETRES es poden dedicar racons a algunes activitats d'aquests programes.
- La dedicació horària hauria de ser entre una i dues sessions setmanals.

Exemple de registre:

Noms dels nens	Jocs	entorn	plàstica	

A- ZONA DE PLÀSTICA/TALLER D'ART

Aquesta zona té com a objectiu deixar totalment lliure la creativitat i la imaginació. Han de dibuixar, pintar, plegar, estripar, enganxar... gaudint i sense preocupar-se pels resultats. Es tracta de posar en pràctica tots aquells coneixements i tècniques que han adquirit en hores de plàstica i realitzar les seves pròpies creacions . Quan s'acaba l'activitat es poden arxivar els dibuixos per a l'àlbum de final de trimestre, port foli o cada un d'ells/es pot decidir què fer amb la seva producció: regalar-la a algú de l'escola, emportar-se-la a casa...,

Material per manipular:

- Recull de tot tipus de material de rebuig: paper wc, botons, ampolles de plàstic, tetrabicks, cartons, cordes, cotó, teles..,
- Diferents tipus de papers: seda, pinotxo, cartolina, paper de plata, paper de vidre
- Guixos, fang, ceres, pintura, plastilina, plastidecors, retoladors, cola blanca, pega, tisores, pinzells de diferents mides, esponges per estampar, punxons...,
- RACÓ DE PINTURA : paper, pintura i pinzells amb el suport d'un cavallet o adequant un racó de la pissarra per aquest fi (plastificant-ne un tros).

B- ZONA D' ENTORN

Material per manipular:

Llibres per aprendre, materials utilitzats en els projectes...,

Lupes, balança, textures diferents (tacte), imants, metros per mesurar, d'altres estris per experimentar, fotografies...

Activitats complementàries del projecte o tema que estiguin fent a l'aula...,

C- ZONA DE JOCS:

L'activitat lúdica és un dels principals i més efectius motors de desenvolupament. El joc possibilita a l'infant espais per assajar, provar, explorar, experimentar i, evidentment, interactuar amb els objectes i les persones del seu entorn.

El desenvolupament condiciona el joc en la mesura que les capacitats que es tenen en un moment donat determinen el tipus de joc en relació amb l'edat.

El joc contribueix:

- al desenvolupament sensoriomotor
- al desenvolupament cognitiu
- al desenvolupament afectiu
- al desenvolupament social

El joc, com a instrument de socialització, evoluciona segons l'edat:

- **Fins als 2 anys**, el seu interès pels altres infants és escàs; quan es dona, normalment consisteix a agafar la joguina de l'altre. Els primers jocs els fa amb l'adult, perquè aquest és capaç d'adaptar-se a l'activitat del nen o nena (jocs de falda). Els primers contactes socials es produeixen amb l'intercanvi de somriures i gestos. El desig de contacte social, al principi, es tradueix amb jocs turbulents de contacte físic que li permetran anar regulant la seva força física.
- **Als 3 anys**, el joc és egocèntric, consisteix bàsicament a investigar els objectes un infant al costat de l'altre.
- **Als 4-5 anys**, comença a tenir un company o companya preferit de joc. El joc es va fent associatiu.
- **A partir dels 5 anys**, el joc simbòlic es va fent més col·lectiu, es representen rols socials i es corregeixen els uns als altres. L'infant busca els altres per jugar.
- **Als 6-7 anys**, els rols socials estan clarament definits. Sorgeixen els jocs col·lectius i organitzats, el seguiment d'unes regles a través de les quals anirà prenent consciència dels drets dels altres. Apareix el company de joc.

Material per manipular:

- Joc simbòlic: Juguines que permetin adquirir rols: supermercat, cotxes, pistes de circulació, garatge, disfresses, perruqueria, hospital, una llar, banc de fuster, granja, maleta d'eines, nines... Bàsicament hem d'utilitzar materials naturals (fusta, roba o metall) i reals, posant-nos únicament la limitació de la seguretat de l'infant.
- Construcció i destrucció: cubs, peces, mecanos, legos, caixes, tubs, materials, amb forats per enfilars i cordills gruixuts, corda, llana i cintes...
- Trencaclosques: de diverses dificultats, motius i formes.

- Jocs de taula: fins a arribar als jocs amb regles i d'equip (oca, escacs, parxís, dòmino...), els nens i nenes tindran a l'abast cartes de colors, de famílies, de formes, seriacions....

Els materials i espais cal que estiguin ben estructurats, ordenats i disposats de manera atractiva. Els materials i objectes estaran en un moble baix amb compartiments per les dues bandes i disposats en contenidors, caixes i safates.

Cada escola organitza els racons segons les possibilitats i espais disponibles.

➤ EL TREBALL PER PROJECTES

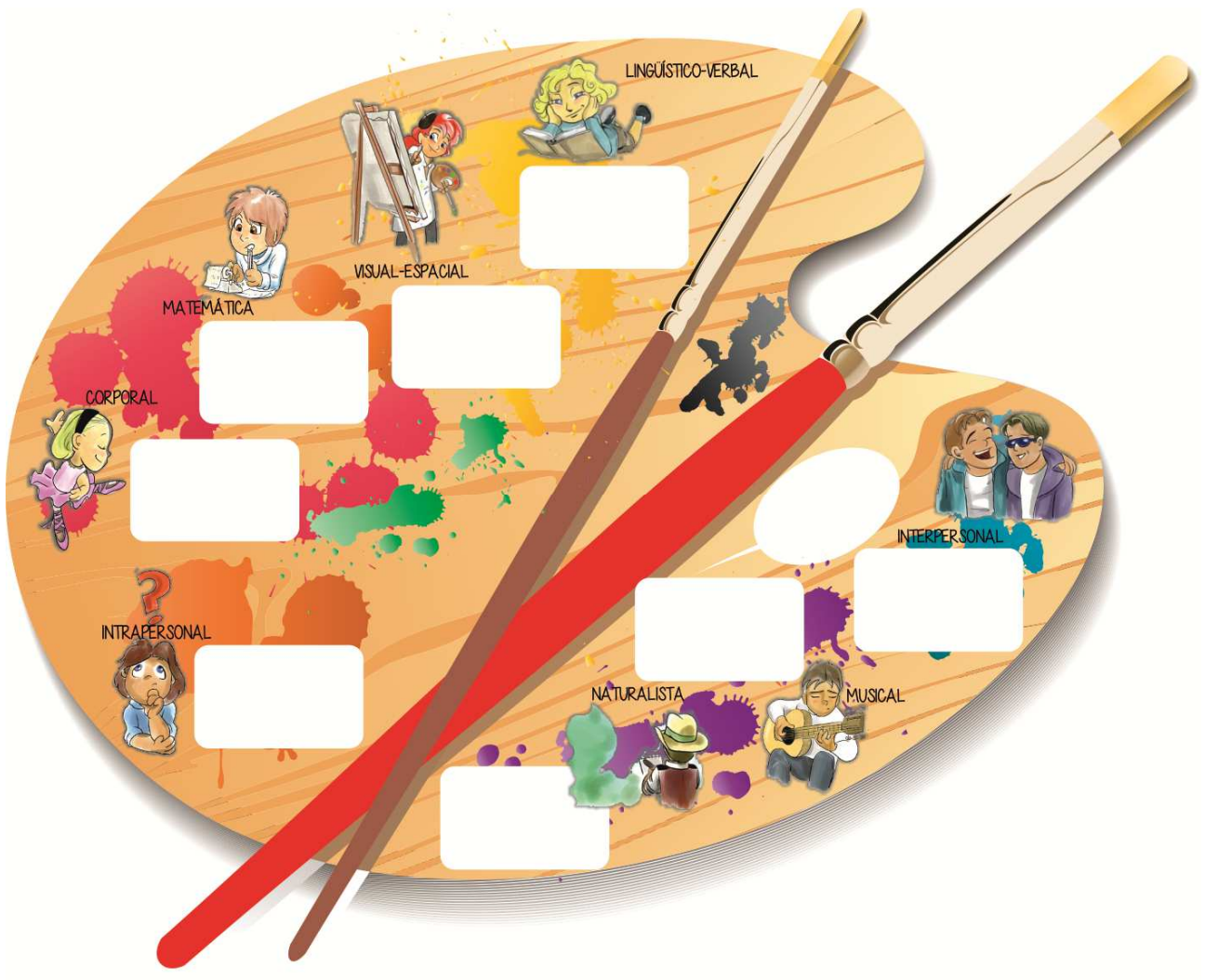
Definició

El treball per projectes és:

- ✓ Un recorregut per trobar respostes a un tema perquè afavoreixi l'anàlisi, la formulació de noves preguntes i la investigació més profunda.
- ✓ Una oportunitat de posar en pràctica el treball cooperatiu, treballem junts, aprenem junts per obtenir uns objectius compartits.
- ✓ Un mètode que ajuda a incorporar el pensament científic :
 - Problema/pregunta
 - Hipòtesi
 - Experiment/observació
 - Interpretació
 - Conclusió
- ✓ Anar construint el seu pensament, que va més enllà de tenir o recordar informació. Necessita la **comprensió** (interiorització del coneixement après i capacitat d'utilitzar-lo en altres circumstàncies)

Intel·ligències, capacitats, àrees

En un bon projecte cal que estiguin contemplades totes les intel·ligències.

Objectius

1. Estimular el pensament científic
2. Fomentar la curiositat.
3. Cercar i seleccionar la informació
4. Construcció del propi coneixement
5. Compartir i construir coneixement amb els altres.
6. Contextualització dels aprenentatges

Destreses que potencia

- Reflexió
- Raonament
- Argumentació
- Capacitat d'escolta
- Cerca i selecció d'informació

El paper del mestre

Una de les característiques del nen d'Infantil és la curiositat: les ganes de saber com són les coses, com estan, qui ho va inventar, com creix, com funciona.... Aquesta curiositat sobre ells mateixos o el món que els envolta i les preguntes que els nens fan és el millor motiu per treballar per projectes.

La funció del mestre és facilitar estratègies de pensament eficaces i procurar que els nens explicitin el seu pensament quan els fem determinades preguntes, els demanem que facin prediccions, que elaborin teories, resolguin dificultats.... En acabar una activitat, el mestre ha d'acostumar als nens a respondre preguntes com ara: Què hem fet? Com ho hem fet? Què hem après? Com ho podríem fer millor? Per a què creus que et servirà el que has après? Tornaries a fer-ho igual?...

PLANIFICACIÓ:

1- Com escollir el tema?

➔ Què podrien fer els alumnes que coincideixi amb alguna de les vostres aficions?(mestres)

Hi ha algun tema d'importància històrica o contemporània que pugui impulsar el projecte?

Hi ha alguna necessitat en la comunitat o al nostre voltant?

Quins objectius són essencials per als alumnes d'aquesta edat (continguts, habilitats, actituds)?

Quins problemes troben els alumnes en la seva vida escolar?

2- Tòpic generatiu (Títol que no ha de revelar explícitament allò que es treballarà, el títol ha de suscitar cert misteri...)

Un bon projecte de comprensió ha de tenir clar:

- Que sigui significatiu per una o més matèries i ofereixi al nen l'oportunitat d'adquirir comprensió i habilitats adequades
- Que interessi al nen i respongui a la seva curiositat
- Ha de ser interessant pel mestre. L'entusiasme del mestre s'encomana.
- Ha de ser accessible. Hem de trobar informació i recursos abundants.
- Ha de permetre al nen fer connexions i vincles amb experiències prèvies.

3- Metes de comprensió

Sempre respon a la pregunta: QUE ELS NENS COMPREGUIN QUE...

Són principis de comprensió amplis: què volem aconseguir, quins continguts i habilitats importants volem que tots els nens hagin adquirit en acabar el projecte.

Cal que:

- Els vegin escrits i publicats
- Els nens els coneguin
- A mesura que es fan activitats, es busqui l'objectiu o meta que estan treballant
- Aquesta part del procés s'utilitza com a avaluació contínua

4- Fils conductors

Són les grans preguntes: relaciona el currículum amb la vida quotidiana.

Les preguntes han de:

- Provocar el pensament
- Ser obertes, no es troba fàcilment la resposta (no googleables)
- Ser importants per a les matèries que hi intervenen
- Ser motivadores i desafiants
- Es relacionen amb valors i creences

5- Activitats de comprensió:

Es refereixen a tot el que poden fer per a desenvolupar i demostrar la comprensió.

Es relaciona amb una o més metes de comprensió

Són activitats d'investigació-acció i acció-reflexió

Tipus d'activitats:

- Preliminars
- D'investigació guiada
- Producte final (activitats de síntesi/avaluació)

El nen ha de tenir referència i coneixement del seu aprenentatge. Quan parlem de **metacognició** ens referim a la capacitat de pensar sobre el propi pensament (***què estic aprenent?, què em costa?, què més vull saber ?, com ho he de fer per motivar-me?, què he fet per arribar a la conclusió?, per a què em serveix? ...***).

Acords

- Treballem al menys sis projectes cada curs que han de temporalitzar-se entre tres i quatre setmanes per no perdre el fil conductor.
- Optem per projectes que interessin als nens i als mestres i aportin destreses i capacitats
- És imprescindible programar els projectes, que hi intervinguin més d'una àrea, treballar-hi habilitats de pensament perquè el treball per projectes ajuda a

desenvolupar la capacitat de pensar, deduir, formar hipòtesi i generar coneixements.

- Per treballar projectes proposem franges horàries àmplies, de dues sessions seguides.

Els projectes són un bon moment per desenvolupar les **destreses de pensament**.

Quan fem destreses de pensament hem de tenir en compte tres moments:

- **Mapa de pensament:** Llista estructurada de preguntes que fan referencia a aquella destresa
- **Organitzador gràfic:** Esquema que fa visible què ha pensat ell i el seu grup. Els primers anys ho escriu el mestre amb les paraules dels nens. Permet veure el procés, no oblidar què hem dit i visualitzar el pensament.
- **Escala de la metacognició:** (Sempre acabem la destresa responen aquestes preguntes)
 - 1 Quin tipus de pensament has fet servir (diuen el nom de la destresa)
 - 2 Com ho hem fet (diuen les preguntes del mapa de pensament)
 - 3 Per a què t'ha servit
 - 4 On, com... més pots aplicar-ho (al carrer, a casa, amb els amics...)

A l'El podem treballar:

- ✓ COMPARAR I CONTRASTAR. Ajudar al nen a adonar-se què hi ha coses que tenen alhora semblances i diferències.
- ✓ PARTS-TOT. Descobrir les parts que formen un tot i les seves funcions. (anàlisi i síntesi).
- ✓ PRESA DE DECISIONS. Ajuda a prevenir conseqüències, valorar possibilitats abans d'actuar.

Primer pensament individual, després posada en comú amb tot el grup.

ANNEX 2)

Definició

Els bits són unitats d'informació basats en una il·lustració que es mostra un segon, mentre es diu el nom ben pronunciat, amb la finalitat de proporcionar al cervell estímuls de caràcter visual i auditiu i afavorir l'organització neurològica.

Objectius

1. Afavorir el creixement cerebral i la maduració neurològica
2. Augmentar les possibilitats intel·lectuals i estimular la curiositat
3. Fomentar la capacitat d'atenció, observació i memorització
4. Donar informació

La informació ha de ser precisa i detallada

S'han de passar 3 vegades al dia

Cada 15 dies (2 setmanes) es canvien les categories dels bits

És bo passar els bits i no seguir sempre el mateix ordre

Anomenem el nom de la categoria. Entre categoria i categoria de bits.....dites, poemes, rodolins, cançons

Respecte a la **imatge** del Bit, hem de tenir en compte unes línies d'acció:

- precises: el més exacta possible (no dibuixos)
- que no siguin ambigües: un únic element
- discretes: imatge de qualitat (sense fons)
- noves, d' alguna cosa no coneguda, no les hem de repetir

Una categoria o tema està formada per 10 Bits.

Una categoria és un grup de Bits que tenen entre si una relació el més estreta possible.

Les categories poden pertànyer a qualsevol branca del saber humà: astronomia, belles arts, botànica, geografia, història, música....

PROGRAMA:

Una categoria: 10 bits

Contingut: de 5 a 10 col·leccions

Temps: 10 dies (dues setmanes)

Freqüència: tres vegades al dia

Intensitat: mida Din A4

Durada: 10 segons cada col·lecció

TIPUS DE BITS

- Enciclopèdics:

zoologia, músics, pintors, astrologia, art, botànica, anatomia, geografia, matemàtics.... segons els projectes de comprensió que anem preparant o vagin sorgint.

- Lectors:
 - vocabulari relacionat amb la unitat didàctica, tema o projecte que s'estigui treballant
 - Grups sil·làbics i vocabulari relacionat amb la presentació de la lletra que s'està treballant
 - Contes
- Matemàtics: numeració, geometria, diferents tipus d'operacions, nocions espacials

És important tenir col·leccions de BITS de diferents temaris.

4.2.2. Programa matemàtic.

➤ EntusiasMat

Entusiasmat és un projecte didàctic i pedagògic que va des dels 3 als 12 anys. Permet treballar les matemàtiques d'una manera útil i pràctica, lligades a la vida quotidiana i pensat per a desenvolupar la intel·ligència lògica-matemàtica, atenent les intel·ligències múltiples i afavorint les competències i capacitats bàsiques.

L'aprenentatge de la matemàtica s'aprèn des de totes les intel·ligències i amb el joc com a eina bàsica d'aprenentatge. El joc afavoreix la motivació i l'interès de l'alumnat i condueix de manera espontània a l'aprenentatge i la comprensió dels diferents conceptes de càlcul, pensament lògic, raonament, solució de problemes...

La seqüenciació minuciosa del programa facilita al mestre el treball alhora que la guia ofereix recursos i metodologies que són tot un repte per a pensar matemàticament.

➤ TAC / Robòtica

Vivim en una societat canviant que contínuament ens fa arribar estímuls i informacions. Avui dia la major part de la informació i el coneixement que es generen són en format digital i es transmeten per mitjà de plataformes virtuals. La informació ens arriba

majoritàriament pels mitjans audiovisuals i les telecomunicacions (televisió, Internet), que superen àmpliament l'audiència de les fonts d'informació tradicionals.

Definició

Les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) són presents, cada cop més, en la vida dels nens i formen part de la cultura. Actualment per a poder expressar-se i comunicar-se, els alumnes han de saber usar els instruments tecnològics i han de conèixer el llenguatge audiovisual com a mitjà de comunicació.

Quina diferència hi ha entre TIC i TAC?

TIC: Tecnologies de la informació i la comunicació.

TAC: Tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement

Les TIC es fonamenten en tres elements:

1. gran diversitat d'aparells i equipaments: ordinadors i perifèrics (maquinari), equips d'àudio i vídeo, televisors, telèfons, etc.;
2. programes informàtics (programari) molt nombrosos i variats, mitjançant els quals els diversos equips fan les seves funcions de manera útil i eficaç al servei dels usuaris (Internet, correu electrònic, processadors de textos i d'imatges, programes per gestionar bases de dades i fulls de càlcul, aplicacions didàctiques, e-commerce, e-learning, etc.);
3. xarxes globals de comunicacions (telefonía, ràdio, televisió) que arriben a tot arreu i mantenen interconnectats tots els racons del planeta.

Les tecnologies de la informació i la comunicació, les TIC, aplicades a l'àmbit de l'educació, són el fonament de les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement, les TAC. Aquest fet implica emprar les tecnologies per millorar i innovar en els processos educatius, mitjançant un ús que afavoreixi la construcció dels aprenentatges. Es tracta sobretot d'un canvi metodològic que es fa possible amb la mediació de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Les TIC ens permeten desenvolupar tant el llenguatge digital com el llenguatge audiovisual.

Intel·ligències, capacitats, àrees

Les tecnologies recolzen l'aprenentatge cognitiu i social de l'alumnat d'Infantil

Hi intervenen les intel·ligències lingüística verbal, visual espacial, lògico-matemàtica i interpersonal, bàsicament.

Objectius

1. Reconèixer la tecnologia com un dels elements quotidians del nostre entorn
2. Fomentar l'autonomia en el treball i el joc
3. Afavorir la socialització i la relació entre companys
4. Facilitar l'aprenentatge
5. Estimular la creativitat i la curiositat
6. Afavorir la manipulació i l'experimentació
7. Iniciar-se en l'ús de les TIC

Eines que conformen el programa TAC

Conscients que en un món tan tecnificat, els avenços tecnològics són imparables; hem de preparar els nens, no perquè els puguin utilitzar, també perquè els sàpiguen utilitzar d'una manera crítica.

Ara per ara aquestes són algunes de les eines que disposem i podem utilitzar:

PISSARRA DIGITAL (PDI)

És una eina d'informació multimèdia i interactiva que facilita la comprensió de conceptes complexos. S'utilitza com:

- Suport per als mestres (presentacions, simulacions, projeccions...)
- Complement dels aprenentatges: reforç del traç, conceptes matemàtics, llengua estrangera...)
- Eina activa per a crear, comunicar i interactuar.

ORDINADOR

- Ús de l'ordinador: ratolí, obrir/tancar, teclat...
- Components de l'ordinador: vocabulari i accions específiques.
- Editor de textos: Ús de les tecles, escriure el nom, llistats de paraules, esborrar...
- Editor gràfic: Ús de colors, formes, composicions...

I PADS

- Accions (lliscar, ampliar, reduir, tancar...)
- Seguir les instruccions d'un joc
- Relacionar sons, imatges
- Lectura de codis QR
- Ús de la càmera
- Editor gràfic

INICIACIÓ A LA ROBÒTICA: Bee bots

La robòtica desenvolupa les habilitats i les competències dels alumnes plantejant cada activitat com un petit repte.

Es treballen aspectes com:

- El treball en grup. S'aprèn que el treball en comú és més profitós.
- El lideratge. El nen es veu capaç de resoldre cada cop reptes més complexos.
- S'aprèn a gestionar l'equivocació. L'error forma part del procés d'aprenentatge.

La robòtica és una eina interdisciplinar, podem treballar des de totes les àrees els diferents continguts.

Les activitats de robòtica són molt motivadores, afegeix un plus a allò que estem treballant.

Les Bee-bots són robots educatius adreçats a nens i nenes d'educació infantil i cicle inicial.

La seva utilització té com a objectiu iniciar els més petits en la programació d'un robot.

Es poden programar fins a 40 passos (endavant, enrere, gir dreta, gir esquerra, esborra memòria).

Per treballar a l'aula afavorirem diferents dinàmiques, activitats, espais i temps i anirem ampliant les activitats i eines, en funció de les noves tecnologies.

➤ **ESCACS**

Ajedrez en el Aula és un programa per a nens de 3 a 12 anys, la finalitat del qual és desenvolupar el pensament creatiu i cultivar valors i habilitats socials. El programa treballa activament ambdós hemisferis cerebrals des del joc i la manipulació.

Les sessions estan pensades perquè l'alumnat aprengui a jugar a escacs des de diferents perspectives. Combina explicacions, presentacions, activitats manipulatives, activitats en grup i pràctica.

Ajedrez en el Aula té set nivells. Cada nivell està plantejat per a un curs escolar dedicant una sessió setmanal. Es pot treballar en castellà i en anglès. A Educació Infantil introduïrem el primer nivell, i pot durar dos cursos (P4 i P5), mentre a P3 es poden introduir les figures. Cada escola decideix en quina llengua, i la sessió pot ser setmanal en grup desdoblada. Mig grup fa escacs i l'altre mig pot fer una altra activitat.

4.2.3. Programa lingüístic

➤ LUDILLETRES

Ludilletres és un programa de lectoescriptura creativa l'objectiu del qual és el desenvolupament neurològic dels nens de 3 a 5 anys. El procés d'ensenyament-aprenentatge de la lectoescriptura a Ludilletres es duu a terme posant especial atenció en el desenvolupament de la creativitat i a través d'activitats manipulatives.

La lectoescriptura es treballa de manera contextualitzada i s'inscriu dins de l'aprenentatge innat i instintiu de cada nen. És un programa de lectoescriptura basat en les Intel·ligències Múltiples i en el joc com a mètode d'aprenentatge efectiu, natural i inspirador. Ludilletres té com a objectiu treballar l'organització mental, posant l'accent principalment en Ludilletres com a eina per enfrontar-se a diferents situacions. A Ludilletres s'aposta per un procés d'aprenentatge mixt sintètico-global; és a dir, es treballa des de la perspectiva sintètico-fonètica i des de la perspectiva global. És important complementar ambdues perspectives per donar el màxim d'oportunitats a tots els alumnes.

Un dels pilars fonamentals de Ludilletres és el mètode d'estimulació primerenca; un mètode didàctic que afavoreix l'aprenentatge de forma significativa mitjançant els bits. Es tracta d'un mètode que millora l'atenció i la concentració i amb el qual es treballa i es desenvolupa la capacitat d'aprenentatge. El mètode d'estimulació primerenca converteix l'aprenentatge de la lectoescriptura en un procés natural, no forçat, viu i apassionant.

L'aprenentatge de l'anglès a educació infantil ja es contempla com quelcom habitual a l'escola, no només com una "moda" ni com "una demanda de les famílies" sinó com la possibilitat d'oferir als nens i nenes l'oportunitat d'aprendre una altra llengua que, s'ha convertit en un idioma imprescindible a nivell tècnic, social i comunicatiu, d'una manera natural i, en un moment del seu creixement en què té més plasticitat per fixar unes bases fonètiques, auditives, estructurals i gramaticals de les llengües.

Tots els nens tenen la capacitat per aprendre llengües però el que és important són les oportunitats per utilitzar-les. Necessiten molts in-puts, adequats a la seva edat, quants més millor.

Les característiques dels claustres de cada escola farà que la incorporació de mestres competents en anglès sigui imprescindible per aconseguir que l'alumnat integri l'anglès com una llengua vehicular més dins l'escola.

Cap on hem d'anar, com ho hem de fer:

Les realitats de cada centre són diverses, però el camí que hem de seguir passa per plantejar-se l'aprenentatge de l'anglès per immersió. Per tant:

1. Una mestra, responsable de l'àrea, ha de parlar sempre en anglès amb l'alumnat
2. Procurar que l'aprenentatge de l'anglès estigui dins els continguts del currículum
3. Tenir cura de la comprensió (assegurar-nos que entenen el que estem parlant).
4. Valorar la fluïdesa per damunt de l'exactitud. Si un nen perd la por a parlar, cal engrescar-lo, tot i els errors, tal com fem amb la llengua materna quan comença a usar-la. Ara bé, la fonètica i la correcció dels mestres ha de ser acurada.
5. Donar-los moltes oportunitats de parlar en anglès (tant amb els mestres com amb els altres alumnes. La immersió en anglès ha de ser diària. Cada dia durant 30 o 45 minuts els nens han d'escoltar, cantar, repetir.....vocabulari, cançons, contes, bits, rutines...(5 sessions a la setmana)
6. És bo seguir un procés rutinari; si la classe comença amb la cançó, per exemple, el nen associa que a partir d'aquell moment la mestra o el mestre vol que parli en anglès. Tot allò que ell diu en català o castellà, la mestra li repetirà en anglès.
7. D'acord amb la programació, es pot incloure alguna activitat en anglès dins dels projectes de comprensió.
8. Seguint l'enfocament AICLE, es pot treballar alguna àrea en anglès (psicomotricitat, arts, informàtica)

Objectius, què volem aconseguir:

- Que l'alumne compregui que l'anglès és una llengua vehicular més a l'aula

- Que l'alumne comenci a interactuar i comunicar-se en anglès

➤ LLENGUATGE PLÀSTIC : ATELIER

La sensibilitat estètica en el nen s'educa per això és important oferir una ampla gama d'estímuls i oportunitats, experiències que els permetin aprendre i crear, escoltar i parlar, mirar i veure, respectar i decidir.

Les parets de l'escola són espais adequats per mostrar treballs, projectes, festes, informacions.... han de ser estèticament ben cuidats i han de mostrar bellesa tant per la col·locació, com pels materials i els colors seleccionats. Afavorir espais estèticament bonics ajuda a interioritzar el concepte de bellesa i ajuda a formar conductes i multiplica els estímuls i les oportunitats d'aprendre. La creativitat és quelcom que també s'aprèn.

L'objectiu del programa artístic és facilitar al nen l'adquisició d'un llenguatge per expressar i comprendre des d'una altra perspectiva. Per això es proposa organitzar un laboratori d'experiències ATELIER plàstic i creatiu (abans dels 3 anys parlaríem de l'Atelier sensorial)

L'Atelier és l'espai per excel·lència per a l'experimentació, la investigació i la manipulació.

Quan es parla d'ATELIER es parla de:

- Autonomia: Els treballs que es presentin han de fomentar l'autonomia del nens. El mestre proposa, aconsella, guia.
- Transformació: Les propostes de cada sessió seran diferents. Aquest espai es va transformant dia a dia.
- Experimentació: Ofereix la oportunitat d'experimentar: tocar, provar, investigar...tenint cura dels materials que proposem.
- Llibertat: De moviment per dirigir-se als diferents ambients, espais, racons.
- Imaginació: Deixant que puguin utilitzar la seva imaginació lliurement.

- Estètica: Ajudant-lo a que aprengui a mirar: per gaudir, per saber, per curiositat...
- Respecte: Abans de començar, els mestres presenten l'espai a tots els grups explicant les normes de l'espai. Que el nen sigui conscient que és important el respecte entre tots i envers el material.

MATERIALS: Els materials, en si mateixos són elements d'aprenentatge. A través d'ells els nens observen, experimenten, analitzen i en treuen conclusions. En definitiva, aprenen.

Hi ha gran varietat de materials que aporten l'escola, les famílies, els nens...

Naturals: fulles, pedres, branques, sorra, cargols

De rebuig: botons, taps, ampolles, draps, gots de plàstic....

Els mestres organitzen aquests materials per colors, mides...i en són els responsables de presentar-los de manera ordenada, atractiva, motivadora perquè la bellesa i l'ordre siguin elements activadors de l'aprenentatge.

La gran majoria d'activitats es realitzen en petit grup i els temes que es proposen es treballen al llarg d'un mes, un trimestre o inclús un curs (mar-terra-aire, els colors, l'univers, pintors i tècniques, valors...). Els mestres proposen els diferents materials segons les activitats i els objectius didàctics, guien i proposen, però deixen que explorin lliurement els materials dels espais de l'aula.

Els nens passen per l'espai en petits grups per a realitzar activitats d'art: dibuix, pintura, fang... És un espai endreçat i acollidor, amb tots els materials a la vista. El mestre/a presenta el model real, (si es tracta de dibuixar), l'artista o la documentació (si es tracta de conèixer)... Primer s'experimenta, si es tracta d'un objecte, s'investiga, si es tracta d'un artista o de la seva obra per després fer-ne la reproducció.

El taller és també un bon espai per aprendre a manipular elements tecnològics: iPad, càmeres de fotos, ordinadors... si es treballa en petit grup, s'aprèn ràpidament

Algunes de les activitats que es poden fer inclouen altres recursos:

- **Taula de llum:** Es tracta d'una taula amb llum led que ressalta les propietats i els atributs dels elements i materials que es col·loquen a sobre. Diversifica les activitats d'exploració, anàlisi, construcció...la proposta s'enriqueix si està en un espai fosc i s'acompanya de miralls.

- **Composicions:** Els nens fan creacions amb elements naturals, de rebuig, preparat i aprèn a classificar, fer sèries, a agrupar. Poden ser composicions instintives, representant formes o figures del món real i se'ls pot guiar per a reproduir una creació en concret.
- **Construccions:** En un racó de l'aula s'habilita una tarima perquè es facin construccions. Experimenten aconseguir l'equilibri, la tridimensionalitat, el joc simbòlic, el treball en grup... Les construccions es documenten amb fotografies abans de desfer-les.
- **Retroprojector:** És l'espai per interactuar amb materials i el cos amb la llum i l'ombra. Es projecten les construccions a la paret i s'experimenta amb llums, ombres i la seva relació amb l'espai.

Per això l'atelier ha de tenir les característiques següents:

- Lloc d'experiència de cada nen on intercanvia amb altres experiències
- Espai on pensem. És més important el procés que el producte.
- Espai de reflexió conjunta a partir d'imatges reals, objectes, propicia el diàleg en grup o per parelles. Permet el treball individual i el treball cooperatiu.
- Facilita la pluja d'idees sobre el que s'ha de treballar.
- Ofereix la utilització lliure de materials diversos.
- Dona l'oportunitat del treball d'autocontrol.
- Propicia la possibilitat de crear esbossos abans del definitiu.

- Ensenya l'ús de diferents tècniques. El nen aprèn a combinar-les.
- Un atelier mai no contempla treballs unificats, no tots fem el mateix ni seguim pautes tancades
- L'atelier és un espai per utilitzar l'art com a llenguatge d'expressió i cadascú s'expressa de manera diferent.

Quan treballar l'educació plàstica?

Si l'Atelier és l'espai per excel·lència de la manifestació emocional i artística, de l'experimentació i la llibertat, com aprenen tècniques i coneixen artistes i composicions?

- Dins dels Projectes, organització, presentació....
- En destreses de pensament: mapes mentals...
- En eines avaluatives: reculls, port folis...
- Organitzant un racó com a taller d'art
- En qualsevol àrea o activitat d'aprenentatge que requereixi la plàstica (ludilletres, entusiasmat...)

4.2.4. Programa Musical

L'oïda és un dels sentits que es desenvolupa més aviat. Abans del naixement ja percep sons.

Objectiu:

- Facilitar una altra manera de comunicar-se
- Aconseguir que gaudeixin de la música en els seus diversos àmbits: escoltar, cantar, ballar, interpretar i analitzar
- Facilitar que expressin emocions i sentiments i alhora reconèixer els dels altres.

Com?

- Creant un ambient musical amb l'escolta sistemàtica d'audicions.
- Cantant.
- Afegint gestos a les cançons.
- Creant sons amb les diferents parts del cos.
- Tocant algun instrument.

L'apreciació musical l'aconseguim a través del programa, escoltant audicions de manera sistemàtica. El programa musical, igual que la resta programes té en compte la freqüència, duració i intensitat.

- Contingut: cinc audicions
- Temps: 10 dies (dues setmanes)
- Freqüència: una vegada al dia
- Intensitat: el volum
- Durada: 5 minuts

Primera semana

Lunes	Martes	Miércoles	Jueves	Viernes
 Cascanueces	 Cascanueces Carmen	 Cascanueces Carmen Marcha Radetski	 Cascanueces Carmen Marcha Radetski Danza Rusa	 Cascanueces Carmen Marcha Radetski Danza Rusa Rondo

Segunda semana

Lunes	Martes	Miércoles	Jueves	Viernes
 Cascanueces Carmen Marcha Radetski Danza Rusa Rondo	 Cascanueces Carmen Marcha Radetski Danza Rusa Rondo	 Cascanueces Carmen Marcha Radetski Danza Rusa Rondo	 Cascanueces Carmen Marcha Radetski Danza Rusa Rondo	 Cascanueces Carmen Marcha Radetski Danza Rusa Rondo

Les audicions es posen de manera progressiva. Sempre s'ha de dir el títol de l'obra i el nom del compositor

Programari d'educació musical

P3	P4	P5
- Educació en l'escolta - Audició musical - Educació de la veu - Interpretació de cançons amb gestos - Cant - Ritme corporal en relació al ritme musical - Dansa - *Pre inici al violí	- Desenvolupament de l'atenció - Anàlisi d'audicions musicals - Educació de l'escolta i memòria musical - Relació de la música amb altres matèries (llengua, motricitat, plàstica...) - Cant: expressió, moviment i gesticulació - *Violí	- Desenvolupament de l'atenció - Anàlisi d'audicions musicals - Educació del coneixement auditiu i visual amb l'audició (visualitzacions) - Educació de l'escolta i memòria musical - Creació de l'hàbit d'escoltar mitjançant l'atenció i el silenci - Relació de la música amb altres matèries (llengua, motricitat, plàstica...) - Cant: expressió, moviment i

		gesticulació - *Violí
--	--	--------------------------

COM TREBALLAR UNA Audició musical:

- Temporització: un cop al mes
- Informació sobre el compositor
- Explicació adequada de l'argument i estructura
- Aprofundiment en un o més passatges de l'audició (segons l'edat)
- Presentació dels instruments que surten a l'obra
- Discriminació i reproducció de línies melòdiques. És el moment de treballar teoria musical: altura i notes, durada, ritme, intensitat, silenci....
- El treball d'una audició pot enllaçar amb la dramatització i l'expressió plàstica.
- **Audicions adequades:**
- **Hayden** – La Creación
- **Tchaikowsky** –
El lago de los cisnes
El Cascanueces
- **Johann Strauss** - Pizzicato-polca
- **Tibor Harsanyi** – El sastrecillo valiente
- **Claude Debussy** – El Rincón de los niños
- **Mozart** – La flauta màgica
- **Beethoven** – Para Elisa
- **Ketelbbey** – En un mercado persa
- **Vivaldi** – 3r tempo del otoño
- Bandas sonoras de cine – La Sirenita, Aladin, la bella y la bestia

4.3. EXCEL·LÈNCIA SOCIAL.

4.3.1. Rutines

Definició

Entenem per rutina l'hàbit de fer alguna cosa de forma mecànica, sistemàtica i contínua al llarg de la jornada escolar i que es va repetint diàriament al llarg del curs.

Una bona rutina porta a l'adquisició d'un hàbit i a la llarga a l'adquisició d'uns valors que regeixen la nostra conducta (ex saludar, donar les gràcies, higiene personal, ordre, organització).

Intel·ligències, capacitats, àrees

El treball de les rutines ajuda a desenvolupar totes les capacitats dels quatre eixos i intervenen en totes les àrees d'aprenentatge.

Formen part de les intel·ligències interpersonal i intrapersonal.

Objectius

1. Potenciar l'autonomia.
2. Afavorir l'estructuració del pensament per a l'adquisició d'hàbits personals i social.

Destreses que potencia

-seguretat i confiança en l'àmbit escolar.

-seguretat i confiança en sí mateixos (fixar seqüències, maneres de fer).

-estructuració en l'organització temporal.

-convivència

El paper del mestre

És molt important la seva actitud a l'hora de treballar-les. Ha d'estar en calma, tranquil, sense preses. Invariable, no hi ha negociació, amb paciència però amb fermesa.

Metodologia

En algun moment de la setmana, (assemblea, cultura del cor, etc.) explicar als alumnes els hàbits que adquirirem per aconseguir una bona convivència.

És important fer participar a la família, molts hàbits s'inicien a casa, són propis de la família. Està bé que coneguin el que treballem i hi puguin participar per fer un treball conjunt.

Cal treballar-les de forma estable per proporcionar estabilitat i seguretat.

Les rutines es poden treballar en diferents moments del dia:

- A l'entrada i sortida.
- Algunes rutines són molt adequades per treballar alguns programes.
- Al llarg de tot el dia.

Els nens d'aquestes edat són imitadors i repetitius, aprenen allò que sempre és igual. Enllacen amb l'estabilitat i la seguretat dels nens, els ajuden a saber el que passarà.

Quins / activitats

	P3	P4	P5
AUTONOMIA	● Trobar el penjador, penjar la bossa, la bata, l'abric, etc. segons els costums de cada centre. ● Posar l'agenda al lloc marcat. ● Posar-se la bata, jaqueta etc. i començar a descordar i cordar-se els botons. ● Aprendre a posar-se i a treure's les sabates. ● Demanar ajuda quan ho necessiti.	● Trobar el penjador, penjar la bossa, la bata, l'abric, etc. segons els costums de cada centre. ● Endreçar l'agenda i els estris i/o materials que porten dins la motxilla. ● Ensenyar a la mestra l'agenda. ● Ser capaç de vestir-se i despullar-se sol. ● Saber-se posar les bates i l'abric tot sol, cordar-se i descordar-se. ● Cordar i descordar botons i cremalleres. ● Fer petites notes a l'agenda.	● Trobar el penjador, penjar la bossa, la bata, l'abric, etc. segons els costums de cada centre. ● Endreçar per pròpia iniciativa els estris i/o materials que porten dins la motxilla. ● Presentar l'agenda com a eina de comunicació. ● Comunicar a la mestra quan hi ha alguna nota a l'agenda. ● Fer petites notes a l'agenda ● Vestir-se i despullar-se sol. ● Cordar i descordar botons i cremalleres.
HIGIENE	● Rentar les mans i la cara quan vaig brut. ● Apujar-se i abaixar-se la roba quan va al lavabo. ● Rentar les mans abans de dinar.	● Rentar bé les mans quan les tingui brutes. ● Fer ús del mocador . ● Apujar-se i abaixar-se la roba quan va al lavabo. ● Estirar la cadena. ● Rentar les mans abans de dinar.	● Anar al lavabo quan calgui i estirar la cadena. ● Fer ús del mocador i saber-se mocar. ● Estirar la cadena. ● Rentar les mans abans de dinar i quan calgui.

			● Ser més capaç de fixar-me si vaig ben vestit (bata cordada, camisa per dins...)
RESPON SABI LI TAT / OR DRE	● Recollir les joguines i posar-les al seu lloc quan acabo de jugar. ● Complir els càrrecs: passar llista, mirar el temps, llegir el menú (segons cada centre).	● Mantenir l'ordre de les seves coses. ● Recollir joguines. ● Complir els càrrecs: passar llista, mirar el temps, llegir el menú (segons cada centre).	● Mantenir l'ordre de les seves coses. ● Recollir joguines. ● Deixar les coses al lloc corresponent. ● Complir els càrrecs: passar llista, mirar el temps, llegir el menú (segons cada centre).
REL ACI ONS SOCI ALS I CON VIVÈ NCI A	● Saludar quan entra i acomiadar-se quan surt d'un lloc. ● Donar les gràcies quan algú l'ajuda o li dóna alguna cosa. ● Esperar el seu torn de paraula. ● Iniciar-se en fer una escolta activa en les estones de conversa. ● Demanar perdó o disculpes.	● Demanar les coses correctament i donar les gràcies. ● Saludar quan entra i acomiadar-se quan surt d'un lloc. ● Esperar el seu torn de paraula. ● Fer una escolta activa en les estones de conversa (mira a la persona que parla, fa afirmacions,...) ● Saber demanar perdó. ● Respectar les estones de silenci. ● Demana permís per utilitzar objectes o fer coses que no són habituals. ● Seure bé a la cadira.	● Demanar les coses correctament i donar les gràcies. ● Esperar el seu torn de paraula. ● Fer una escolta activa en les estones de conversa (mira a la persona que parla, fa afirmacions,...) ● Adoptar postures correctes. ● Saber demanar perdó.

DE PE NS A M EN T	• Respondre a una pregunta. • Veig, penso, dic (mostro...). • Pensava, ara penso. • Comparar i contrastar • Les parts i el tot. • Repetició de conceptes que ens interessa que aprenguin (dies de la setmana, noms dels nens etc.).	• Respondre amb intenció i correcció a una pregunta. • Veig, penso, em pregunto. • Penso, m'interessa, investigo. • Pensava, ara penso. • Pensar, ajuntar-se i compartir • Comparar i contrastar • Les parts i el tot. • Repetició de conceptes que ens interessa que aprenguin (dies de la setmana, noms dels nens etc.).	• Veig, penso, em pregunto. • Penso, m'interessa, investigo. • Pensava, ara penso. • Què et fa dir això. • Pensar, ajuntar-se i compartir • Comparar i contrastar • Les parts i el tot. • Presa de decisions • Repetició de conceptes que ens interessa que aprenguin (dies de la setmana, noms dels nens etc.).
--	--	---	--

Exemples:

Habilitats i Rutines de pensament

Per acostumar als nens a utilitzar el seu pensament les **rutines de pensament** els permeten generar patrons de pensament. La seva finalitat és fer visible el pensament a l'aula i oferir-los vocabulari per expressar les reflexions sobre el seu propi pensament.

Són estructures que, individualment o en grup, els permeten gestionar el seu pensament, instruments que ensenyen a pensar, raonar i reflexionar. Estratègies curtes i fàcils d'aprendre amplien i aprofundeixen el pensament. Han d'arribar a formar part de l'estructura habitual de la classe.

1. VEIG, PENSO, EM PREGUNTO:

-Observen un objecte i responen preguntes que els ajuden a distingir entre el que veu i el que pensa, els nens petits de vegades ho confonen: què observes? Què creus que significa? Què et preguntes?...

Aquesta rutina ajuda als nens a ser observadors i a interpretar allò que veuen.

- Es treballa bé en grup.
- És convenient anotar les observacions, interpretacions i preguntes per poder reprendre-les.

2. PENSO, M'INTERESSA, INVESTIGO:

-Què creus que saps sobre aquest tema?, quines preguntes et fas o t'interessen sobre aquest tema?, què t'agradaria investigar ?, Com podries investigar-ho?

Aquesta rutina ajuda a relacionar el tema amb els seus coneixements previs, estimula la seva curiositat i l'inicia en la investigació autònoma.

- És convenient que reflexionin uns moments de manera individual.
- Anotar totes les preguntes, les errònies i les superficials també per a que es puguin revisar després.

3. PENSAVA PERÒ ARA PENSO:

-Per què pensaves això? Què has vist, llegit, experimentat... que t'ha fet canviar?.. (adequada quan finalitzem un aprenentatge, experiència, projecte perquè se n'adonin del procés)

4. QUÈ ET FA DIR AIXÒ?

-Acostumar al nen a que s'acostumi a donar la raó de les seves afirmacions. Facilitar-li que vegi el seu pensament.

5. PENSAR, JUNTAR-SE, COMPARTIR.

-Facilita el treball cooperatiu. Cada nen pensa individualment sobre un fet, en grups de tres o sis comparteixen les respostes i tracten d'arribar entre tots a un producte final. Aquesta rutina els ajuda a treballar per projectes.

4.3.2 Cultura del cor

Moment privilegiat amb el que comencem la setmana. És la trobada de tots els membres de l'educació infantil en un espai comú. Durant 30 minuts compartir experiències, vivències, coneixements etc. És un espai lúdic i social.

Cada trimestre l'equip de mestres d'infantil organitza les sessions i programa els temes que es tractaran en les diferents sessions.

Els temes a tractar estan dins dels blocs:

- ✓ Em conec: descobriment de la individualitat.
- ✓ Descobriments dels altres: tots som diferents.
- ✓ Descobriments de Jesús /Deu.
- ✓ Hàbits i normes.
- ✓ Conflictes? Possibles solucions.
- ✓ Actituds cíviques. Models, grans personatges.
- ✓ Accions positives, accions negatives.
- ✓ Entrenament assertiu.
- ✓ Reconeixement de diferents emocions. Com orientar-les.
- ✓ Comentaris de l'actualitat (excursió, aniversaris, etc) propera o de l'entorn.

Cada setmana un curs és l'encarregat de portar a terme la sessió.

Com ho fem?

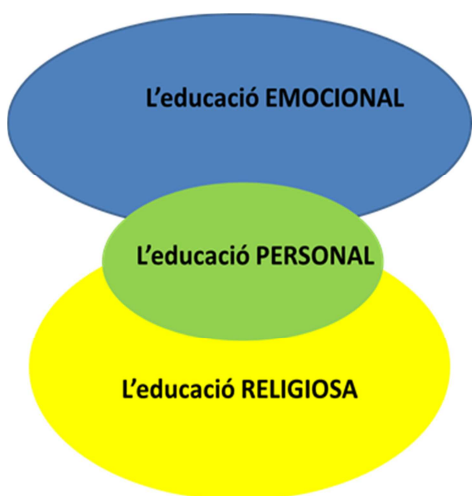
- Ens donem el bon dia, i ens saludem. Pot ser amb un cançó. Després de saludar-nos ve una sorpresa.
- La " sorpresa " pot ser un quadre, un conte, un vídeo, una representació, un joc, música etc. que serveixi per treballar el tema que ens interessa. S'estableix un diàleg, es fan preguntes als nens per fer-los pensar.
- Depenent de quina hagi estat la sorpresa es pot plantejar una activitat conjunta, jocs de moviment, cooperatius etc.
- Un espai per les notícies. Assemblea
- Per acabar podem cantar una cançó tots junts, fer l'oració etc.

Acords

- Dedicació d'un espai d'una sessió setmanal a un programa de coneixement de les emocions i treball d'interioritat vinculat amb la religió cristiana.
- Acol·lida conjunta al menys un cop a la setmana

4.3.3. Programa emocional / religiós.

La proposta de les escoles Manyanet a Educació Infantil integra les dues dimensions; la

espiritual /religiosa i la emocional en una de sola.

La emoció és allò que ens empeny a viure, a voler estar vius en interacció constant amb el món i nosaltres mateixos . El cervell emocional és el que guia, dóna llum i il·lumina a qualsevol edat, tots els plans i decisions que prenem a la nostra vida.

Les emocions faciliten o dificulten la transmissió i adquisició de coneixements. Són la base fonamental del propi procés de raonaments i la presa de decisions.

PROGRAMA EMOCIONAL

Definició

«A grans trets, la intel·ligència emocional és l'habilitat per prendre consciència de les emocions pròpies i alienes, i la capacitat per regular-les.»

Els 5 àmbits de l'educació emocional són:

- Les habilitats de vida i benestar
- La consciència emocional
- La regulació emocional,
- L'autonomia emocional
- La competència social

Aquests àmbits es relacionen molt estretament amb l'educació espiritual (i religiosa) i amb l'educació en valors (o ètica).

Intel·ligències, capacitats, àrees

Intel·ligència intrapersonal i intel·ligència interpersonal

Objectius

1. Afavorir el desenvolupament integral dels nens i nenes.
2. Afavorir la capacitat de comprendre i regular les pròpies emocions.

3. Proporcionar estratègies pel desenvolupament de competències bàsiques per l'equilibri personal i la potenciació de l'autoestima.
4. Potenciar actituds de respecte, tolerància i prosocialitat.
5. Afavorir la quantitat i qualitat de les interaccions del grup per la millora del clima relacional de classe i la cohesió grupal.
6. Desenvolupar una major competència emocional en les relacions socials.
7. Desenvolupar l'habilitat de la comprensió empàtica en les relacions interpersonals.
8. Potenciar la capacitat d'esforç i motivació davant la feina.
9. Desenvolupar la tolerància a la frustració.
10. Desenvolupar el control de la impulsivitat.
11. Aconseguir autonomia emocional

Paper del mestre

Entenem que l'educació emocional és una responsabilitat de tots i cada un dels docents que integren l'equip educatiu d'educació Infantil. I que aquesta tasca es porta a terme en la vida quotidiana, cada dia i sempre que les intervencions del mestre siguin pertinents.

Acords

Creiem necessari dedicar un temps específic al treball de les emocions. En aquest espai específic es poden treballar treballaran els continguts següents:

- La felicitat - L'alegria
- Orientació espai – temps
- La tristesa - L'autoestima
- La ira - L'automotivació
- La sorpresa - La seguretat
- La por - La resolució de conflictes
- El disgust - L'educació
- L'empatia - El respecte
- La vergonya - La tranquil·litat
- L'enveja - La relaxació
- La preocupació - Situacions agradables i molestes

PROGRAMA RELIGIÓS

Definició

Si ens esforcem en incloure experiències, llenguatges, coneixements, sensibilitats, creixement físic.... és normal que integrem en el currículum la Intel·ligència Espiritual. El procés d'aprenentatge d'un nen comença a partir de la imitació. Les vivències religioses

que viu i veu en el seu entorn, si el model a imitar és l'adequat, seran la preparació per a un bon desenvolupament de la Intel·ligència Espiritual.

Intel·ligències, capacitats, àrees

Intel·ligència espiritual, intrapersonal i interpersonal

Què aporta?

- Riquesa i fortalesa interior, calma, observar de manera analítica, amb profunditat.
- Aprendre a valorar la individualitat de les persones, estimar i compartir més enllà de les diferències.
- Reconèixer els límits i descobrir possibilitats a les que podem arribar mitjançant la força de voluntat i la creació d'hàbits.
- Entendre la vida com un projecte, un conjunt de petites coses. Gaudint del present (descobrir cada dia com allò únic i irrepetible) i donant la deguda importància al passat i al futur.

Entenem que, a un infant, abans de descobrir-li o parlar-li de Déu, se l'ha d'ajudar a:

- Ser un infant feliç (és a dir, estimat, respectat).
- Que, a la seva manera, descobreixi que viure és bonic (celebrar la vida que tenim).
- Que senti que val la pena estar amb altres com ell encara que, de vegades, pugui ser font de conflictes.
- Que al seu voltant hi ha coses precioses: cal potenciar la capacitat de meravellar-se i de sorprendre's que tenen els infants.

Paper del mestre

Les persones educadores hem d'incorporar al nostre tarannà les actituds que volem promoure, per fer-ne modelatge.

No podem presentar Déu si no hi ha experiència d'estimació.

El mestre d'infantil ha de saber crear un ambient serè, segur, creatiu i, sobretot, centrat en l'infant.

Cal transmetre amor i estimació: perdó, compartir i ajudar: La persona educadora no ha de sancionar mai cap infant (si cal, només les seves accions!).

Ha de ser col·laboradora del seus aprenentatges, ha de compartir realment amb ells el seu temps, el seu espai, els seus estris...

No podem mantenir una actitud de poder (qui administra amb justícia les paraules, els silencis, els càstigs i els premis, els materials i el temps...) i voler alhora transmetre una imatge positiva de Déu-amor.

ALGUNES ORIENTACIONS I CONTIGUTS EMOCIONALS/ RELIGIOSOS

DES DE LA METODOLOGIA

- ✓ Personalitzar el tracte , especialment en els moments d'acollida i comiat
- ✓ Aprofitar els moments de joc lliure
- ✓ Dir coses positives dels infants en veu alta i ser propers i afectius.

DES DELS RECURSOS

- ✓ Decorar amb símbols.
- ✓ Imatges boniques, contemplació sense comentaris.
- ✓ Visites programades a la capella de l'escola.

DES DEL LLENGUATGE RELIGIÓS

- ✓ No podem presentar Déu si no hi ha experiència d'estimació.
- ✓ Primer és convenient parlar de Jesús, als infants; no començar per Déu.
- ✓ Coneixement de la figura del P. Manyanet.
- ✓ Paràboles adequades a l'edat.
- ✓ Temps litúrgics: Nadal, Advent, Pasqua
- ✓ Vivències solidàries.
- ✓ Pregàries

En la mestra d'educació infantil es fa possible la síntesi del que portem dit de l'educació emocional i la formació cristiana.

5.AVALUACIÓ

Avaluar un nen d'EI no és només comprovar els resultats, d'acord a uns objectius concrets (que també ho és), avaluar és estar molt atent al desenvolupament de tot el procés educatiu.

En aquesta edat són més importants els processos que els resultats perquè cada alumne és únic, en un procés de desenvolupament constant i canviant, no existeixen dos processos d'aprenentatge iguals, per tant l'avaluació ha de ser personalitzada i dirigida a cada nen en concret.

De totes maneres hi ha tres moments destacables:

Avaluació inicial: dóna informació de les possibilitats, coneixements, participació, facilitat d'expressió...

Avaluació contínua: fa atenció a tot el procés, es realitza progressivament i paral·lela a les diferents activitats d'aprenentatge, tant individuals com cooperatives. És la que permet reorganitzar, canviar i adaptar la pràctica educativa per a que sigui més eficaç l'aprenentatge.

Avaluació final: es realitza quan acaba el procés d'aprenentatge delimitat.

L'avaluació sobre tot ha de ser:

1.OBJECTIVA I COMPARTIDA: tot l'equip avalua a partir d'elements prou objectius

- registres d'avaluació (registres d'observació, enregistraments visuals, gràfics i auditiu...)
sobre l'alumne i l'evolució dels aprenentatges)
- avaluació compartida amb l'equip de mestres
- avaluació digna i professional. L'infant d'educació infantil està en procés de maduració continuu, per tant evitem judicis negatius o grans expectatives optimistes...

2.OPERATIVA: permet l'autoavaluació i hi ha un feedback continuu.

- els registres d'avaluació han de ser senzills i pràctics, assenyalant les destreses, habilitats i aprenentatges importants i essencials per a seguir els processos maduratiu.
- més que el resultat final, cal avaluar el procés individual de cada alumne.
- el portfoli i les rúbriques són bons instruments d'avaluació que permeten tant l'autoavaluació com l'avaluació compartida amb el mestre (feedback): l'alumnat d'Infantil ha d'aprendre a reflexionar.

3.ORIENTADORA: sobre els canvis que s'han de dur a terme i la informació que es transmeti a les famílies.

- l'avaluació ha de permetre l'equip de mestres, (a través de la sessió d'avaluació, entre altres) modificar el procés d'ensenyament (organització, objectius, activitats, propostes de millora...) sempre que calgui.
- els pares i/o tutors han de rebre informació del procés dels seus fills/es a través de les entrevistes de tutoria i els informes d'avaluació.
- tenir un banc de frases positives, amb propostes d'actuació i millora orientatives.
- dins del procés d'avaluació, cal buscar moments per avaluar la metodologia i l'organització. Una de les propostes seria dedicar dues sessions a avaluar l'alumnat (1r i

3r trimestre) i una sessió específica (2n trimestre) per proposar canvis de millora metodològica i organitzativa.

- el gabinet psicopedagògic ha de participar activament en les sessions d'avaluació.

(ANNEX 3 i 4)

6. ORGANITZACIÓ

A. HORARIS

- Organitzem els horaris en franges de 45 minuts, sempre que sigui possible. Si cal, en finalitzar matí i tarda, sessions de 30 minuts per treballar les audicions, les rutines...i qualsevol mestre que entri a l'aula porta a terme les activitats pròpies de la seva àrea o altres (rutines, PDB, bits, audicions...) segons l'horari establert.

- Les sessions de treball dels mestres de nivell han de ser de dues sessions seguides, per optimitzar el treball i sempre que sigui possible fer reunions del team teaching, tot l'equip que intervé en un nivell. Evidentment l'increment de personal és bàsic en aquest cicle, comptar amb un auxiliar és indispensable.

- Els projectes de comprensió s'han de treballar en sessions llargues: dues sessions seguides (hora i mitja o dues hores); un matí o una tarda.

B. TEAM TEACHING

És bo crear els team teaching que treballen i programen conjuntament els projectes, sessions de Cultura del cor, racons.... Això ens ajuda a diversificar les activitats i permet fer rotacions per part dels mestres o dels alumnes. Un team teaching suposa un mestre més que aules hi ha per nivell.

A l'hora de treballar projectes permet moltes dinàmiques de treball.

Models bàsics de team teaching:

Equip docent. Els dos professors que treballen a l'aula, planifiquen i treballen junts per ensenyar als nens i nenes. Això ajuda que els alumnes vegin els mestres tots iguals.

Un ensenya, l'altre fa suport i/o observa. Tenir un professor que ensenya activament permet l'altre mestre proporcionar assistència individual. O pot observar. Per exemple, el mestre que observa recopila informació sobre com respon l'alumne a les propostes d'ensenyament i observa la seva atenció, participació, comportament...

Estació de l'ensenyament. Cada mestre pot ser responsable de diferents parts del que es treballa. Això permet utilitzar la capacitat de cada mestre per ensenyar. Els alumnes es divideixen en grups i passen d'una estació a una altra, o els mestres canvien d'un grup a un altre.

Educació en paral·lel. La classe es divideix per la meitat i cada mestre s'encarrega d'un grup. Ambdós grups s'imparteixen el mateix però de diferent manera.

Docència alternativa. Un mestre és responsable d'un grup més gran d'alumnes. Mentrestant, l'altre mestre treballa amb un petit grup en una habilitat, tema, pràctica... diferent o ofereix més suport als alumnes amb dificultats.

C. PROGRAMACIÓ

- **La Cultura del cor** s'ha de programar i tots els mestres hi participen, es poden fer torns perquè cada grup (Ex: tutors de P3/ tutors de P4/ tutors de P5/ altres mestres especialistes) programi i animi la sessió de la setmana corresponent. La resta recolza i participa activament en la sessió preparada pels companys.

- Com a **escola-família** afavorim la comunicació amb els pares:

* organitzant una segona reunió informativa durant el segon trimestre per explicar el progrés social i acadèmic del grup.

* Organitzant un tour per l'escola, en horari lectiu, perquè els pares visquin l'ambient de l'escola.

* Organitzant activitats conjuntes pares-fills; un matí o una tarda de tallers compartits ...

D. ESPAIS

- A l'hora d'organitzar les zones de treball (racons), podem especialitzar les aules, podem utilitzar espais de treball als passadissos, especialitzar racons de la classe, crear una aula com a zona de joc... segons els espais i la disponibilitat de cada escola.

E. GRUPS/EQUIPS

Si bé hi ha personal amb una sensibilitat i manera de fer més adequada per a cert nivell, és important i enriquidor que tot el personal d'Infantil conegui tota l'etapa.

No és aconsellable seguir amb el mateix grup d'alumnat els tres cursos. És poden organitzar i pactar rotacions de mestres. El pas dels mestres al llarg del cicle es pot fer de diverses maneres:

- * El mateix tutor/a segueix amb l'alumnat a P3 i P4 (afavoreix l'adaptació)
- * Un tutor/a per a P3 i un altre acompanya els nens durant P4 i P5 (afavoreix la consolidació d'aprenentatges importants de l'etapa)
- * Si es fa rotació de mestres, és bo que un dels mestres quedi al mateix nivell com a referent del treball que s'ha fet aquell any, el curs següent pot fer el canvi de nivell.
- * Es poden fer barreges d'alumnat en finalitzar P3 o P4, segons els grups o esperar al final d'etapa, això comporta la novetat d'adaptar-se a la barreja i als nous mestres i organització de Primària.

Annex 1.

Exemple de graella d'exercicis motors:

CIRCUIT P3: En tots els circuits de P3 es gateja. Cada circuit el fem 1 cop al dia i el mantenim tres setmanes.

[illegible]

CIRCUIT P4: Cada circuit el fem 1 cop al dia i el mantenim tres setmanes.

PUNETES																	
GATEJAR MIRAT ENDAVANT																	
SOLDAT																	
TALONS																	
SALTS PEUS JUNTS																	
SARGANTANA																	
CAMINAR PER LA LÍNIA																	
SALTIRONETS																	
RODOLAR																	
CAMINAR CUL																	
GRANOTES																	
NANS																	
GORIL·LA																	
CAMINAR ENDARRERA																	
SALTS (LLARGS/CURTS)																	
PASSES																	
FORMIGA/ELEFANT																	
GATEJAR ENDARRERA																	

CIRCUIT P5: Cada circuit el fem 1 cop al dia i el mantenim tres setmanes.

SOLDAT RÍGID (ritme) cames estirades																	
PUNETES																	
GATEJAR (variacions)																	
SALTAR (peus junts) variacions																	
TALONS																	
SARGANTANA																	
CAMINAR LÍNIA (variacions)																	
SALTAR PEU COIX																	
RODOLAR																	
CAMINAR CUL (davant/darrera)																	
SALT GRANOTA																	
CAMINAR GATZONETA																	
TALONS ENRERA																	
CAMINAR GORIL·LA (davant/darrera)																	
PASSES LLARGUES (davant/darrera)																	
PUNETES ENRERA																	
CAMINAR DE COSTAT																	
SALTIRONETS																	

Annex 2. Destreses de pensament

COMPARAR I CONTRASTAR:

MAPA DE PENSAMENT

COMPARAR I CONTRASTAR

1. En què s'assemblen?
2. En què es diferencien?
3. Quines semblances i diferències et semblen poc importants?
4. A quina conclusió arribes després del que hem parlat?

comparar

y

contrastar

¿en qué se parecen?

--

¿en qué se diferencian?
con respecto a...

patrones de semejanzas y diferencias significativas

conclusión

--

PARTS-TOT

MAPA DE PENSAMENT

PARTS-TOT

1. Quines coses formen el TOT?
2. Per cada part, què passaria si no hi fos?
3. Quina és la funció de cada part?
4. Com funcionen juntes per fer del TOT el que és o el què fa?

las partes y el todo

el objeto
APARATO
DIGESTIVO

parte considerada

HÍGADO

¿qué pasaría al objeto si faltase esa parte?

Nos dolería la barriga

La sangre no tendría alimento

La bilis no tendría dónde vivir

Hariamos una caca diferente

¿cuál es la función de la parte?

El hígado es el en cargado de transformar la comida en una sopa
lo que vale de esa sopa se lo envía a la sangre y la sangre lo
reparte por todo el cuerpo. Tiene un ayudante, la bilis. Lo que no
sirve se lo da al intestino grueso y delgado y al final
se convierte en caca

 las partes y el todo

el objeto

 partes del objeto

parte considerada

¿qué pasaría al objeto si faltase esa parte?

¿cuál es la función de la parte?

¿cómo funcionan

todas las partes juntas?

A large, rounded rectangular box with a green border, containing 20 horizontal lines for writing.

PRESA DE DECISIONS

MAPA DE PENSAMENT

PRESA DE DECISIONS

1. Què fa que sigui necessària la decisió?
2. Quines són les opcions que tinc?
3. Quines són les conseqüències de cada opció?
4. Quina importància tenen les conseqüències?
5. Quina és la millor opció?

Toma de Decisiones

OPCIONES

¿qué puedo hacer?

RESULTADOS

¿qué pasará?

a favor

en contra

eleccion

Piensa sobre ventajas e inconvenientes...

¿es bueno hacerlo?

¿por qué?

Per programar les activitats dels projectes contemplant totes les intel·ligències la caixa d'eines ens pot ser molt útil

caja de herramientas

LINGÜÍSTICO-VERBAL

1. Escritura creativa
2. Hablar de manera formal
3. Humor - chistes
4. Improvisaciones
5. Diario - agenda
6. Poesía
7. Lectura
8. Crear - narrar historias
9. Debate verbal
10. Vocabulario

LÓGICO-MATEMÁTICA

1. Símbolos abstractos - Fórmulas
2. Cálculo
3. Descifrar códigos
4. Forzar relaciones
5. Org. Gráficos Cognitivos
6. Juegos de lógica - patrones
7. Secuencias Patrones numéricos
8. Esquemas
9. Resolución de problemas
10. Silogismos

VISUAL-ESPACIAL

1. Imaginación activa
2. Esq. Color -Textura
3. Dibujar
4. Visualización guiada
5. Mapas mentales
6. Collage
7. Pintar
8. Esquemas - Diseños
9. Simular - fantasear
10. Esculpir

CINESTÉSICO-CORPORAL

1. Lenguaje corporal
2. Escultura corporal / tabla
3. Representación dramática
4. Folk - Danza creativa
5. Rutinas gimnásticas
6. Gráfico humano
7. Inventar
8. Ejercicio físico
9. Role Play - mimo
10. Juegos deportivos

MUSICAL

1. Sonidos medioambientales
2. Sonidos instrumentales
3. Composición musical
4. Actuación musical
5. Percusión
6. Rap
7. Patrones rítmicos
8. Cantar - tararear
9. Esquemas tonales
10. Sonidos o tonos vocales

INTERPERSONAL

1. Habilidades de colaboración
2. Aprendizaje cooperativo
3. Prácticas de empatía
4. Ofrecer Feedback
5. Proyectos de grupo
6. Intuir sentimientos del otro
7. Rompecabezas
8. Comunicación persona-persona
9. Recibir feedback de otro
10. Motivaciones de los demás

INTRAPERSONAL

1. Estados alterados de conciencia
2. Procesamiento emocional
3. Habilidades de concentración
4. Razonamiento de orden superior
5. Proyectos independientes
6. Autoconocimiento
7. Técnicas de Metacognición
8. Prácticas de conciencia
9. Métodos de reflexión silenciosa
10. Estrategias de pensamiento

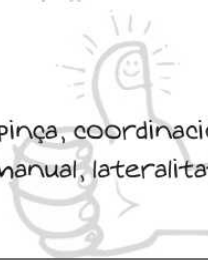
NATURALISTA

1. Patrones arquetípicos
2. Cuidar plantas y animales
3. Prácticas de conservación
4. Reacciones medioambiente
5. Laboratorios naturales
6. Trabajos de campo
7. Observación de la naturaleza
8. Simulaciones mundo natural
9. Clasificación de las especies
10. Estimulación sensorial

Annex 3. Exemple de model d'entrevista amb les famílies:

	Full de tutoria i seguiment Primer Quadrimestre	
Entrevistes amb alumnes o pares:		Data:
Entrevista amb:	☐ Alumne ☐ Pare ☐ Mare ☐ Pare i Mare ☐ Altre:	
Qui la sol·licita:	☐ Tutor ☐ Pare ☐ Mare ☐ Pare i Mare ☐ Altre:	
Motiu:	Evoluació acadèmica / Actitud-comportament / Personalitat / Altres	

Aspectes Generals Grup-Classe:	Adaptació: (relació amb els altres/adult)
	
Metes per aquest quadrimestre:	A nivell matemàtic
Actitud davant del joc Hàbits i rutines A nivell lingüístic	Projecte I.M, treball cooperatiu A nivell corporal: (P.D.B. pinça, coordinació òculo-manual, lateralitat)
Plà per ajudar a l'alumne a assolir les metes:	Comentaris dels pares i acords:
	

Data:

Entrevistes amb alumnes o pares:

Entrevista amb:	☐ Alumne	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Qui la sol·licita:	☐ Tutor	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Motiu:	Evaluació acadèmica / Actitud-comportament / Personalitat / Altres				

Desenvolupament:

Acords:

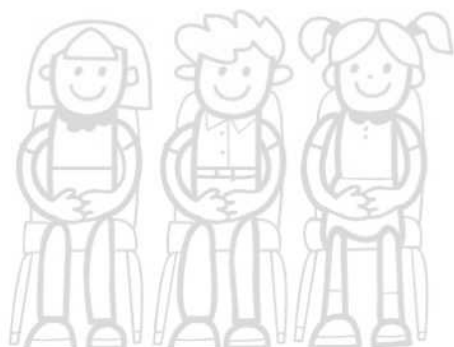

Data:

Entrevistes amb alumnes o pares:

Entrevista amb:	☐ Alumne	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Qui la sol·licita:	☐ Tutor	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Motiu:	Evaluació acadèmica / Actitud-comportament / Personalitat / Altres				

Aspectes Generals Grup-Classe:

Fortaleses de l'alumne:

Metes per aquest quadrimestre:

A nivell lingüístic (català, castellà, anglès)

A nivell matemàtic (entusiasMAT, escacs)

Projecte IM, treball cooperatiu

A nivell corporal (PDB, pinça, coord. òculo-manual, lateralitat, piscina)

A nivell musical/atelier

Hàbits, rutines, relació amb el grup

Plà per ajudar a l'alumne a assolir les metes:

Comentaris dels pares i acords:

Data:

Entrevistes amb alumnes o pares:

Entrevista amb:	☐ Alumne	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Qui la sol.licita:	☐ Tutor	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Motiu:	Evaluació acadèmica / Actitud-comportament / Personalitat / Altres				

Desenvolupament:

Acords:

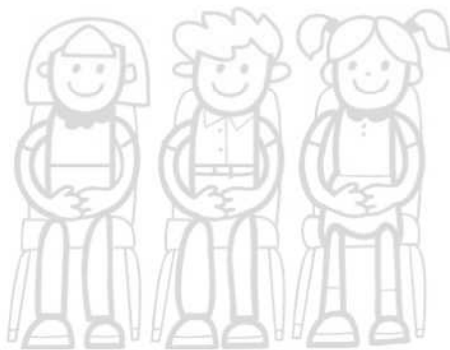

Data:

Entrevistes amb alumnes o pares:

Entrevista amb:	☐ Alumne	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Qui la sol.licita:	☐ Tutor	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Motiu:	Evaluació acadèmica / Actitud-comportament / Personalitat / Altres				

Aspectes Generals Grup-Classe:

Fortaleses de l'alumne:

Metes per aquest quadrimestre:

A nivell lingüístic (català, castellà, anglès)

A nivell matemàtic (entusiasMAT, escacs)

Projecte IM, treball cooperatiu

A nivell corporal (PDB, pinça, coord. òculo-manual, lateralitat, piscina)

A nivell musical/atelier

Hàbits, rutines, relació amb el grup

Plà per ajudar a l'alumne a assolir les metes:

Comentaris dels pares i acords:

Data:

Entrevistes amb alumnes o pares:

Entrevista amb:	☐ Alumne	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Qui la sol.licita:	☐ Tutor	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Motiu:	Evaluació acadèmica / Actitud-comportament / Personalitat / Altres				

Desenvolupament:

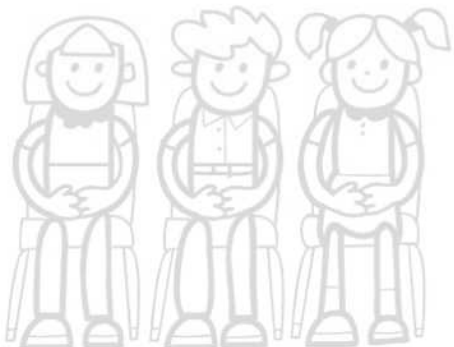
Acords:

Data:

Entrevistes amb alumnes o pares:

Entrevista amb:	☐ Alumne	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Qui la sol·licita:	☐ Tutor	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Motiu:	Evaluació acadèmica / Actitud-comportament / Personalitat / Altres				

Aspectes Generals Grup-Classe:	Fortaleses de l'alumne:
	
Metes per aquest quadrimestre: A nivell lingüístic (català, castellà, anglès) A nivell matemàtic (entusiasMAT, escacs) Projecte IM, treball cooperatiu	A nivell corporal (PDB, pinça, coord. òculo-manual, lateralitat, piscina) A nivell musical/atelier Hàbits, rutines, relació amb el grup
Plà per ajudar a l'alumne a assolir les metes: 	Comentaris dels pares i acords:

Data:

Entrevistes amb alumnes o pares:

Entrevista amb:	☐ Alumne	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Qui la sol.licita:	☐ Tutor	☐ Pare	☐ Mare	☐ Pare i Mare	☐ Altre:
Motiu:	Evaluació acadèmica / Actitud-comportament / Personalitat / Altres				

Desenvolupament:

Acords:

Annex 4.Exemple d'acta d'avaluació

		Acta d'avaluació d'Ed.Infantil Primer Quadrimestre	
Curs:	Data:	Nivell: Grup:	Tutor/a:
1. Grup classe. Comentari general del tutor/a:			
2.1. Informacions del alumnes			
Alumne-a	Aprenentatges	Maduració i sociabilitat	

2.1. Informacions del alumnes amb dificultats:			
Alumne-a	Causes-motius esforç, interès, treball, afecte, integració, motivació, autonomia.	Propostes-actuacions entrevista familiar, avaluació psicopedagògica, reforç, derivació, avaluació externa	Responsables Tutor Director Psicòloga ...

2.3 Alumnes que cal destacar per l'esforç o l'excel·lència

3. Avaluació de les activitats, organització, material, metodologia...				
		Molt Bé	Bé	Millorable
Curriculum				
Festes				
Sortides				
Altres				
4. Propostes				
5. Acords				
Professors presents (els qui intervenen en el curs) _____ _____ _____ _____		Signat: Tutor-a, Coordinador-Director Data: _____		